14.9.2026 SUPO 971/01.04.01.00/2026

Eduskunnan hallintovaliokunta

Hallintovaliokunta tiistai 15.9.2026 klo 12.30 / HE 117/2026 vp / Lausuntopyyntö

Suojelupoliisin lausunto

Hallintovaliokunta on pyytänyt suojelupoliisilta lausuntoa hallituksen esityksestä laeiksi valtion virkamieslain ja turvallisuusselvityslain 50 §:n muuttamisesta. Suojelupoliisi kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto asiassa ja toteaa lausuntonaan seuraavaa.

Suojelupoliisin toiminnan kannalta keskeinen on esitetty turvallisuusselvityslain 50 §:n 2 momentin muutos, jolla valtion virastoille, Kansaneläkelaitokselle sekä Senaatti-kiinteistöille ja Puolustuskiinteistöille säädetään vastaava oikeus saada turvallisuusselvitysrekisteristä tietoja voimassa olevista turvallisuusselvityksistä. Suojelupoliisi kannattaa esitettyä muutosta, jolla helpotetaan edellä mainittujen organisaatioiden mahdollisuutta liittyä voimassa oleviin turvallisuusselvityksiin. Turvallisuusselvitysrekisterin käyttö ja liitosten tekeminen suoraan rekisterin kautta nopeuttaa liittymistä voimassa oleviin selvityksiin ja tuo hyötyjä etenkin sellaisille organisaatioille, joilla on paljon henkilöstöä, joista haetaan turvallisuusselvityksiä. Suojelupoliisi toteaa, että turvallisuusselvitysrekisteri toimii julkisen hallinnon turvallisuusverkkotoiminnasta annetussa laissa (10/2025) tarkoitetussa turvallisuusverkossa. Käyttöyhteyden avaamisen aikataulu riippuu osaltaan organisaation valmiuksista ottaa rekisteri käyttöön. Suojelupoliisi tulisi käytännössä lisäämään rekisterin käyttäjien määrää porrastetusti.

Suojelupoliisi toteaa, että esitetty turvallisuusselvityslain 50 §:n 2 momentti on mahdollistava ja säännöksessä tarkoitetut organisaatiot voivat vaihtoehtoisesti edelleen hyödyntää nykyiseen tapaan suojelupoliisin sähköistä asiointia. Voimassa oleviin selvityksiin on mahdollista liittyä myös sähköisen asioinnin kautta siten, että suojelupoliisi tekee liitoksen organisaation tekemän hakemuksen perusteella. Sähköisen asioinnin kanava voi olla etenkin pienemmille virastoille edelleen tarkoituksenmukaisempi ratkaisu.

Suojelupoliisi pitää hyvänä lausuntokierroksen perusteella tehtyä täsmennystä siitä, että toimivaltainen viranomainen päättää turvallisuusselvityksen tekemisestä ja sen tasosta. Ottaen huomioon, että esitys tuo mahdollisuuden useammalle turvallisuusselvityksiä hakevalle organisaatiolle käyttää rekisteriä voimassa oleviin selvityksiin liittymiseen, korostuu myös tarve ennakollisesti määritellä ne hakijaorganisaatioiden tehtävät, joista turvallisuusselvitys voidaan turvallisuusselvityslain mukaan laatia, sekä selvitysten tasot.

1100 - 0925

SUOJELUPOLIISI
Kaartinkuja 3, PL 151, 00121 HELSINKI
Vaihde 0295 480 131 | kirjaamo@supo.fi | supo.fi

Suojelupoliisi pitää erittäin tärkeänä hallituksen esityksen tavoitetta edistää valtion virastojen henkilöstöturvallisuutta. Esitetty valtion virkamieslain 19 a § selkeyttää virkamieheltä koko palvelussuhteen aikana edellytettävää nuhteettomuutta, riippumattomuutta ja luotettavuutta sekä täsmentää viranomaisen tekemää arviointia tämän edellytyksen osalta. Suojelupoliisi pitää hyvänä sitä, että laissa säädettäisiin työnantajana toimivan viraston mahdollisuudesta hakea suojelupoliisilta henkilöturvallisuusselvitystä edellytyksen varmistamiseksi.

Suojelupoliisi pitää myös hyvänä sitä, että esitetyn 19 a § perusteluissa on tarkemmin avattu virkamiehen luotettavuuteen vaikuttavia sidonnaisuuksia kuten taloudellisia sidonnaisuuksia tai ulkomaansidonnaisuuksia, jotka altistaisivat hänet epäasialliselle vaikuttamiselle. Suojelupoliisi pitää myös hyvänä, että esityksen perusteluissa on tuotu esiin henkilön taustan merkitys korkeaa luotettavuuden tasoa edellyttävissä tehtävissä kuten erityissuojattavia tietoaineistoja käsittelevät ja julkishallinnon turvallisuustehtävissä toimivat. Laki ei edellytä valtion viranomaista hakemaan turvallisuusselvitystä vaan työnantajana toimiva viranomainen tekee arvioinnin siitä, edellyttävätkö kyseiset tehtävät virkamieheltä voimassa olevaa turvallisuusselvitystä. Kuten esityksessä on todettu, viranomaisella on kuitenkin rajallisesti keinoja selvittää virkahenkilöä koskevia tietoja nuhteettomuuden ja riippumattomuuden selvittämiseksi. Siten henkilöturvallisuusselvitys on keskeinen keino selvittää, täyttääkö virkamies tehtävässä edellytetyn vaatimuksen nuhteettomuudesta, riippumattomuudesta ja luotettavuudesta, sikäli kun turvallisuusselvityslaki tämän mahdollistaa.

Suojelupoliisin ylitarkastaja Salla Madetoja

Suojelupoliisin ylitarkastaja Salla Madetoja

Asiakirja (ID 85802) on sähköisesti allekirjoitettu Suojelupoliisin asiankäsittelyjärjestelmässä 14.9.2026 9.55.23. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.